

Quotidiana Christiani Militis Tessera

Stanyhurst, Guillaume

Coloniæ Agrippinæ, 1682

29. Dies Aprilis. Nunc nec promittendi modus est; nec promissa frangendi pudor ullus. Petrarch libr. 1. de Remed. Dialog. 110.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55659)

Aprilis.

Tessera.

323

nia continenter mentiuntur. Quotus quisque non est fronte Cato; corde Nero: exterius, est comis, & gravis; interius crudelis & sævus. Quoties quis specie est formosâ, ut Helena, pectore est rabido, ut furia. Puffilli animi est, tacere veritatem ob mortis minas: an- nê & propter mortem, aut vani honoris expectatio- nem, velle decipi, & sibi imponere, honorificum erit? Ægyptii rationem vitæ, quotannis exigentes ab exte- ris, damnabant morte mentitos, rati indignos vitâ, qui de vitâ suâ falsum dicerent. Nosne innocentiores erimus, qui vitam ipsam mentimur, & ne benè vivamus, decipimur? Ne putes mendacium solis ver- bis committi? est mendacium cogitationum, est re- rerum, est verborum, hoc est, est mendacium sensus nostri, & sermonis, & vitæ: Mendaces, mente sumus, cum sequimur quâ opinio, non quâ veritas trahit: cum species rerum non ipsas probamus; hinc contin- git, ut etiam vera dicturi, peccamus: & quia fallimur, fallamus. Claudio cum Augustino: (a) *Caevenda men- dacia, rectè agendo, aut confitenda, pœnitendo.* Sed ne multus sis in mendacio, cave à multiloquio. Nec e- nim à sulco veritatis deliravit, qui hæc exaravit:

Multa susurrantes, mendacia sunt cumulantes.

29. DIES APRILIS.

Nunc nec promittendi modus est; nec promissa frangendi pudor ullus. *Petrarch libr. 1. de Remed. Dialog. 110.*

Perfidia. I. **E**ffrontem oportet esse perfidiam, quæ audeat palam in om- nium conspectu ostendere fron- tē, cujus tanta est fæditas, ut supe-

(a) *De mendac. 6. 24.*

ret omnem fidem. Quæ, ut sit manifesta, illud obser-
vandum: in ea promissionis, ac fidei datæ simpliciter
violatione, præter revocationem juris alteri col-
lati, & acceptati elucet inconstantia, dedecens gene-
rosam mentem. Cedit itaque ea infidelitas in con-
temptum; non modò illius, cui promissum est, qui
idcirco delusum, & data pro rebus verba exposcitur
re solet: sed etiam ipsius promittentis, quem nempe
viri, sed pueri potius loco habeat; quod voluntatem
habeat adeò versatilem, & tam desultoriæ levitate
ut tam turpiter priora sua verba veritate excidere ve-
lit; ita ut, quamvis cum ea protulit, vera fuerint, spe-
ctata mente loquentis, cui supponuntur fuisse con-
formia, agnoscantur tamen fuisse falsa, spectato or-
dine eorum ad objectum futurum, cum quo deforma-
tatem habet, ob voluntatis perfidæ resultum, & fidei
datæ infractionem, generosæ cuivis menti exolat.
Undè in primis, Regium, & nobile censetur fides
datam servare: ignobile autem, & plebeium, nec tam
virile, quàm muliebre, vel etiam puerile, à fide datæ
recedere. Hinc liquet, quanta sit in sæculo hujus viri-
tatis, & ignobilitatis exundatio; cum passim in pro-
missis servandis, inter homines fides non tantùm
rara, sed propè nulla?

II. Servis nemo credit pacisci volentibus, qui
non sui juris. Quis igitur fidat hominibus; cum pa-
trique sint servi peccati, nec ulli minùs sint sui juris
quàm qui peccando amiserunt jus ad cælum: Pueri
quoque lex non permittit contractum facere, nec
quàm infidis: neque mulieri apud Athenienses, nec
usque ad hordei modium, propter consilii infirmitatem.
Atqui, quid differunt à pueris, mali; quorum op-

opera in conspectu Dei sunt magis puerilia, quam puerorum, nisi quod illis antecedant potentiâ, & astutiâ: unde illis potius minus, quam pueris, est fidentum. Quin etiam malis mulieribus nihili sunt meliores viri pravi. Differunt quidem sexu, sed superant astu. Unde in rebus magni momenti, parvi plerumque momenti est illorum fides: licet enim quandoque à maleficiis abstinent; proclivis tamen ad naturam reditus est. Sicut enim efferatissimæ belluæ sunt cicures, & mansuetæ cum dormiunt, suam tamen naturam non exuerunt, nec feritatem abjecerunt: sic & illi ad tempus aliquod desinunt nocere, sed sublata occasione, redeunt ad genium, & ingenium. Lacon quidam, cum quis cum eo vellet pacisci, juberetque quamcunque veller, fidem acciperet pro amicitia: unam esse fidem dixit, ut si nocere velit, non possit, omnem autem aliam fidem stultam esse, & infirmam.

III. Pacta omnia licet firmentur testibus, omni exceptione majoribus, tabulis, chirographis, annulorum obsignatione, jurejurando, & nescio quibus non præfidiis, adhuc tamen fides promittentis, & paciscentis fluctuat, & titubat. Quia omnes possunt fallere fidem, omnes timent perfidiam. Adeo non est vana hodiernæ diei tessera, quâ sigillatur hominum perfidia. Quæ verè pestis est, quia non tantum perniciem adfert perfidis, verum & cæteris cum illis, maligna veluti contagione. Quod enim pestis corpus invaserit, id primum ad interitum ducit, tum proximos quosque mortifero afflat veneno. Non multo aliter, quibus nulla fidei cura est, non modo mortiferâ se polluunt turpitudine; verum & illos, à quibus desciscunt, insidiis circumventos impellunt in rui-

nam, atque adeo hominum societatem omnem confundunt. Si nullam ab altero speres fidem; cur in civitate, vel inter homines vitam agere malis, quam in via solitudine, procul ab omnibus mortalibus? fidem enim sublatam, inter feras securior versabere, quam inter mortales. Quam est fides Divina necessaria pro salute animae: tam est humana fides necessaria pro incolumitate Reipublicae. Maneat alta mente repositum illud, quod sequitur Metrum:

In quonulla fides, in eotu quomodo fides.

30. DIES APRILIS.

Avarus nunquam habet: Prodigus nunquam habebit. *Seneca.*

Prodiga- 1.
litas.

DE Avaro postea, nunc de Prodigigo. Is nunquam habebit proles, quia eas extra necessitatem, & contra Honestatem improvidam levitate, & vacordis animi stultitiam, & importunam honoris cupiditate, prodigit. In eos quidem in donando profusos, & sine judicio liberales, quando Socrates incidisset, male iisdem imprecari solebat: quod Gratias virgines, ut scorta prostituerent. Nimirum Gratiae est conferre beneficium, deque illis bene mereri: at improvido consilio, & puerili temeritate prodigere, non gratiae est, sed protervia. Ita quoque virgines, & verecundas Gratias deveniunt, beneficentiae, & donorum moderatrices, & ab honoris penatibus eductas in meretricium veluti ganeas inducit, ut omnibus jam prostare indignissime videantur. Illi igitur a soti, decoctores miserandi, sunt perditum, & perdentes: perdunt enim se, sua, alicui;